

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler:
Asle Skjong
Epost:
asle.skjong@forbrukerradet.no

Vår dato:
18.09.2019

Vår referanse:
19/10903 - 2

Deres dato:

Deres referanse:

Høring/merknader til Difi-rapport 2018:9: Administrative fellesfunksjoner i staten....

Forbrukerrådet setter pris på å bli hørt i denne saken.

Den grunnleggende ideen er fornuftig og behovet virker åpenbart. Forbrukerrådet tror, som rapporten påpeker, at det i mindre enheter kan skorte både på kompetanse og kapasitet innenfor deler av det administrative området, og tror tiltakene som foreslås kan avhjelpe dette. I tillegg mener Forbrukerrådet at tiltakene vil øke kvaliteten i de administrative tjenestene, ventelig også effektiviteten.

De fellestjenestene som tilbys bør være så gode at det oppleves naturlig å slutte seg til og å benytte dem. En bruk eller forklar-modell er da forhåpentlig unødvendig. Det bør i tilfelle vurderes ved lav tilslutning som et neste ledd.

Forbrukerrådet har følgende merknad til Difi sine foreslåtte tiltak:

1. Etablere en oversikt som viser tilgjengelige felles administrative støttefunksjoner.

En forutsetning for bruk av fellestjenester forutsetter selvsagt at disse er godt kjent og oversikt er lett tilgjengelig. Vi kan uten videre støtte DIFI sitt forslag.

2. Innføre krav om begrunnelse for fravalg (ikke bruk) av eksisterende fellestilbud.

Forbrukerrådet er usikker på om et krav om at vi må begrunne hvorfor vi ikke benytter eksisterende fellestilbud vil virke motiverende. Det normale bør være, som i andre tjenestetilbud, at tilbudet fremstår som så attraktivt, lett tilgjengelig (og kjent), økonomisk fordelaktig for virksomheten at fellestilbudet fremstår som det beste valget for virksomheten.

3. Etablere flere felles rammeavtaler for små og mellomstore virksomheter.

Forbrukerrådet ser definitivt verdien av fellesavtaler – både fordi staten som stor markedsaktør bør kunne fremforhandle bedre avtaler enn det små enkeltvirksomheter kan, og for å spare arbeid i den enkelte virksomhet. Det er dog, for Forbrukerrådet, verdt å minne om de potensielt skadelige markedsmessige konsekvenser av slike avtaler; blir det umulig for mindre markedsaktører å vinne anbud og vil konsentrasjon medføre dårligere service og høyere pris på sikt. Det er også en risiko for at store, felles rammeavtaler kan gi dyrere tjenester enn et effektivt og dynamisk marked kan tilby. I noen markeder er det antakelig mulig å skaffe tjenester til lavere priser med litt arbeid. Reiser og reisebyråttjenester kan være et eksempel.

4. Åpne opp eksisterende fellesløsninger for flere virksomheter.

Fra Forbrukerrådets ståsted ser vi at det er få betenkeligheter med å åpne eksisterende fellesløsninger for flere virksomheter. Er de gode virker det åpenbart at de bør være tilgjengelig for flest mulig. Vi vil likevel peke på de strukturelle utfordringene i dette. I en del mindre og mellomstore enheter er selve bemanningen en garantist for robusthet i organisasjonen. Ved flere fellesløsninger skyve bemanning ut og opp, noe som rammer dynamikken i enhetene som avgir bemanning og får løst stadig flere oppgaver i fellesskap. Det å ha folk i organisasjonen gir muligheter for fleksibilitet, dynamikk og gjør enhetene generelt mer robuste.

5. Etablere markeds plass for skytjenester. Difi har i 2019 fått i oppdrag å starte arbeidet med å forberede en slik etablering, men en satsing vil evt. starte fra 2020.

Vi ber videre om innspill til Difis forslag til hvordan de fem tiltakene kan bli realisert:

Departementer som har underliggende virksomheter med mindre enn 200 ansatte viser i etatsstyringsdialogen til de foreliggende fellestilbudene i staten (jf. tiltak 1 og 2), og krever «bruk eller forklar»-tilbakemeldinger fra virksomhetene. Departementene kan også etterspørre strategier innenfor det administrative området.

Se vår kommentar til pkt 2. Hva gjelder å etterspørre strategier på det administrative området vil det antakelig være små organisasjoner som ikke har dette. En mulighet for å knytte seg til en større enhets rutiner og strategier vil trolig være gunstig.

KMD ber Difi bidra til at det opprettes felles avtaler utenom de sentrale rammeavtalene, f.eks. i den enkelte sektor og region (jf. tiltak 3).

Fra Forbrukerrådets side ser vi ingen vesentlige innvendinger mot at det opprettes avtaler utenom de sentrale rammeavtalene. Det kan godt tenkes at en sentral avtale ikke dekker særskilte behov innenfor en sektor, eller at innkjøp over en sentral rammeavtale ikke er like hensiktsmessige som en særskilt avtale vil være. Da må det være mulig å opprette avtaler utenom. Det bør opprettes gode rutiner for å melde inn behov for særskilte avtaler.

Departementer som har fellesløsninger for administrasjon i sin sektor drøfter og beslutter åpning av disse løsningene for eksterne virksomheter med mindre enn 200 ansatte (jf. tiltak 4).

Gode og funksjonelle løsninger bør tilgjengeliggjøres for alle. Spesielt gunstig vil dette kunne være for mindre virksomheter.

KMD og Difi vedtar og iverksetter en markeds plass for skytjenester der prosessstøtte og annen veiledning for virksomheter med under 200 ansatte inngår (jf. tiltak 5).

Ved å etablere en markeds plass for å kunne tilby «skyløsninger» til små og mellomstore virksomheter, ivaretar Difi utfordringene knyttet til ressurser og kompetanse, som er mangelvare hos små og mellomstore offentlige virksomheter.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Trine Gamst

Stabsdirektør

Asle Skjong

Personal- og administrasjonssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.